

**Sinteza obiecțiilor și propunerilor
la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative
(asigurarea cooperării cu Curtea Penală Internațională)**

Nr.	Autoritatea emitentă	Obiecțiile/propunerile prezentate	Opinia Ministerului Justiției
1.	Procuratura Generală	Lipsă de obiecții și propuneri	--
2	Serviciul Informație și Securitate	Lipsă de obiecții și propuneri	--
3	Ministerul Afacerilor Interne	Art. III, pct. 2 al proiectului, se propune excluderea sintagmei “alineatul (1)” deoarece Legea nr. 371/2006 nu conține alineate la acest articol.	Se acceptă Textul “alineatul (1)” de la art. II, pct. 2 al proiectului, a fost exclus.
4.	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	La articolul III, pct. 4 (în proiect pct. 3) din proiectul de Lege, care vizează completarea art. 7 din Legea 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, cu un alineat (1 ¹), MAEIE propune introducerea unui amendament la art. 7 alin (1), care ar specifica expres și ar asigura o claritate cu privire la instituția responsabilă de realizarea traducerii documentelor în limba engleză. În acest scop, o opțiune ar fi completarea ultimului enunț din alineat cu următorul text: „traducerea urmînd să fie asigurată de către instituția emitentă a documentelor”	Se acceptă La articolul II, pct. 4 (în proiect pct. 3) din proiectul de lege, care vizează completarea art. 7 din Legea 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, cu un alineat (1 ¹), a fost completat cu textul: „care se asigură de către instituția emitentă a documentelor”.
5	Ministerul Finanțelor	Lipsa de obiecții și propuneri	--
6	Ministerul Apărării	Lipsa de obiecții și propuneri	--
7	Centru Național Anticorupție	Cu referire la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (Codul de procedură penală, Codul de executare, Legea nr.371/2006) (număr unic 396/MJ/2019), vă comunicăm următoarele.	

La art.III pct. 1 alineatul 2 din proiect

Potrivit prevederii de la art.54 alin.(1) lit.c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea textului proiectului actului normativ: „*terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi*”.

Articolul 93 din Statutul Curții Penale Internaționale, adoptat la Roma la 17 iulie 1998, intitulat „*Alte forme de cooperare*”, reglementează acțiunile pe care au dreptul să le întreprindă statele părți la cererea de asistență a Curții Penale Internaționale.

Făcând referire la alte forme de asistență pe care urmează s-o acorde statele părți Curții Penale Internaționale, lit.l) din articolul prenotat, menționează „*orice altă formă de asistență care nu este interzisă de legislația statului solicitat, menită a facilita ancheta și urmărirea referitoare la crime care țin de competența Curții*”.

În contextul celor expuse, precum și având în vedere caracterul vag al prevederii de la lit.h) alin.4), cu care se completează art.1 din Legea 371/2006, considerăm oportună utilizarea, în textul proiectului, a terminologiei din Statutul Curții.

Recomandarea: Substituirea cuvintelor „alte forme de cooperare” cu cuvintele „orice altă formă de asistență care nu este interzisă de legislația Republicii Moldova, menită a facilita ancheta și urmărirea referitoare la crime care țin de competența Curții”.

La art.III pct.2 din proiect

Autorul propune completarea art.2 alin.(1) cu lit.g¹) și j¹), care definesc noțiunile „*persoana a cărei predare se cere*” și, respectiv, „*predarea către Curtea Penală Internațională*”.

Prin prisma normei de la art.54 alin.(1) lit.c) din Legea nr. 100/2017, menționăm că nu este clar de ce autorul, în definiția de la lit.j¹), utilizează sintagma „*persoanei, subiect al cererii Curții Penale Internaționale către Curtea Penală Internațională*”, care

Se acceptă parțial

La art. II pct. 1 lit. h) cuvintele „alte forme de cooperare” au fost substituite cu cuvintele „orice altă formă de asistență care nu este interzisă de legislația Republicii Moldova, menită să faciliteze ancheta și urmărirea penală referitoare la infracțiunile ce țin de competența Curții Penale Internaționale”.

Precizare

Prevederea din proiect care face obiectul propunerii respective a fost exclusă pentru a nu crea confuzie între noțiunile date.

		de fapt este persoana a cărei predare se cere, definită la lit.g ¹). <i>Recomandarea: Substituirea cuvintelor „persoanei, subiect al cererii Curții Penale Internaționale către Curtea Penală Internațională, în vederea desfășurării procedurilor acesteia” cu cuvintele „persoanei a cărei predare se cere, în vederea desfășurării procedurilor Curții Penale Internaționale”.</i>	
Obiecțiile și propunerile prezentate în conformitate cu pct. 201 din Regulamentul Guvernului			
1.	Procuratura Generală	<p>Apreciind importanța modificării cadrului normativ național în vederea instituirii unui mecanism eficient de cooperare cu Curtea Penală Internațională, intervenim cu următoarele propuneri care considerăm că ar contribui la îmbunătățirea proiectului, după cum urmează:</p> <p>La Articolul II. pct.4 din proiect: Articolul 116³ propunem a-l reda cu următorul cuprins:</p> <p><i>"Articolul 116³. Consultarea Curții Penale Internaționale</i> <i>Autoritățile naționale competente consultă Curtea Penală Internațională în conformitate cu art.97 din Statutul Curții Penale Internaționale, în special, în următoarele cazuri:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) informațiile nu sunt suficiente pentru a da curs cererii;</i> <i>2) în cazul unei cereri de predare, persoana, subiect al cererii Curții Penale Internaționale nu este găsită sau investigațiile au permis să se stabilească că persoana care se află în Republica Moldova nu este cea vizată în mandatul Curții Penale Internaționale;</i> <i>3) pentru a da curs cererii în forma solicitată de Curtea Penală Internațională, statul este constrâns să încalce o obligație convențională pe care o are deja față de un alt stat;</i> <i>4) executarea cererii în forma solicitată de Curtea Penală Internațională:</i> <ol style="list-style-type: none"> <i>a) contravine unui principiu de drept fundamental de aplicare generală (art.93 alin.(3) din Statutul Curții Penale Internaționale);</i> <i>b) aduce pericol securității naționale (art. 72 și 93 alin.</i> 	Se acceptă Art. 116 ³ se expune în redacția propusă.

(4) din Statutul Curții Penale Internaționale);

c) afectează desfășurarea unei proceduri de urmărire penală aflate în desfășurare într-un alt caz (art. 94 alin. (1) din Statutul Curții Penale Internaționale);

d) încalcă imunitatea statelor sau imunitatea diplomatică (art.27 și art.98 din Statutul Curții Penale Internaționale). "

Astfel, având în vedere că articolul 116³ din proiect reglementează cazurile în care autoritățile naționale competente consultă Curtea Penală Internațională, în temeiul art. 97 din Statutul Curții Penale Internaționale, la care de altfel se face referire și în dispoziția articolului, considerăm oportun a include, în primul rând, cazurile reglementate de art. 97 din Statutul Curții Penale Internaționale, care stabilește că: „Când un stat este sesizat cu o cerere conform prezentului capitol și constată că acesta prezintă dificultăți care ar putea să altereze sau să împiedice executarea, consultă Curtea fără întârziere în vederea soluționării acestei probleme. Aceste dificultăți pot lua îndeosebi următoarele forme: **a) informațiile nu sunt suficiente pentru a da curs cererii; b) în cazul unei cereri de predare persoana reclamată nu este găsită în ciuda tuturor eforturilor sau cercetările au permis să se stabilească că persoana care se afla în statul de detenție nu este evident cea vizată în mandat; sau c) statul solicitat ar fi constrâns, pentru a da curs cererii sub forma sa actuală, să încalce o obligație convențională pe care o are deja față de un alt stat.**”

Ulterior, urmează a fi incluse cazurile în care autoritățile naționale pot consulta Curtea Penală Internațională, care pot fi deduse din alte prevederi ale Statutului Curții Penale Internaționale (spre exemplu: art.93 alin.(3); art. 72 și 93 alin. (4); art. 94 alin. (1); art.27 și art.98).

Mai mult, dispozițiile literelor e), f) și g) din art. 116³ (formulate în proiect) nu îndeplinesc cerințele de coerență logică cu teza introductivă folosită în dispoziția articolului (spre exemplu: *Autoritățile naționale competente consultă Curtea Penală Internațională în conformitate cu art.97 din Statutul Curții penale Internaționale, în special, în cazurile în care executarea*

		<p><i>cererii:e) informațiile nu sunt suficiente pentru a da curs cererii).</i></p> <p>Totodată, articolul 116³ conține un singur alineat, motiv pentru care nu se va numerota.</p>	
2	Ministerul Afacerilor Interne	<p>La alin. (3) al art. 549 privind predarea persoanei către Curtea Penală Internațională, considerăm necesar completarea, la final, cu textul ”Pot fi predați Curții Penale Internaționale inclusiv cetățenii Republicii Moldova, precum și persoanele cărora le-a fost acordat statut de refugiat sau drept de azil.”. Propunerea înaintată derivă din necesitatea instituirii unei excepții în cazul aplicării regulilor privind extrădarea pentru predarea subiecților menționați către Curtea Penală Internațională.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Pentru claritatea art. 549³, prevederea propusă va fi expusă într-un alineat nou, prin renumeratoare – la alin. (2).</p>
3	Curtea de Apel Chișinău	<p>Curtea de Apel Chișinău respinge integral proiectul Legii expus la art. 116⁸ și propunem excluderea inițiativei privind executarea hotărârilor Curții fără a parcurge etapa recunoașterii hotărârilor penale prin intermediul instanțelor judecătorești naționale.</p> <p>În opinia instanței noastre, această propunere legislativă vine în contradicție cu reglementările ce se conțin în Legea privind asistența juridică internațională în materie penală, precum și ale tratatelor internaționale în domeniu, la care Republica Moldova este parte.</p> <p>Excluderea controlului judecătoresc în domeniul recunoașterii executării hotărârii judecătorești străine, afectează în mod direct protecția drepturilor și libertăților omului. Or, recunoașterea și executarea hotărârilor reprezintă o formă de cooperare judiciară internațională în materie penală, iar Legea nr. 371 din 01/12/2006 stabilește limitele cooperării judiciare, respectiv și faptul că aplicarea prezentei legi este subordonată protecției intereselor de suveranitate, securitate, ordine publică și a altor interese ale Republicii Moldova, definite prin Constituție.</p> <p>De asemenea, art. 5 din Lege consacră principiul Non bis in idem, iar prevederile art. 4 al Legii conțin motivele care atrag refuzul asistenței juridice internaționale.</p> <p>În acest context, în opinia instanței noastre, exercitarea hotărârii judecătorești, urmează a fi dispusă în mod obligatoriu</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Art. 4 alin. (1) și (2) din Statutul Curții Penale Internaționale prevede următoarele:</p> <p>„1. Curtea are personalitate juridică internațională. Ea are, de asemenea, capacitatea juridică necesară pentru a-și exercită funcțiile și îndeplini misiunea.</p> <p>2. Curtea poate să își exercite funcțiile și competențele, potrivit prezentului statut, pe teritoriul oricărui stat parte, iar printr-o convenție în acest scop, pe teritoriul oricărui alt stat.”.</p> <p>Adițional, art. 12 alin. (1) din Statut prevede că:</p> <p>„Un stat care devine parte la statut recunoaște prin aceasta competența Curții cu privire la crimele prevăzute la art. 5.”.</p> <p>Prin urmare, constatăm că actele Curții Penale Internaționale categoric nu cad sub incidența instituției procesuale de recunoaștere a hotărârilor penale ale instanțelor judecătorești străine. Or, Curtea este un organ jurisdicțional internațional, întemeiat în baza unui tratat internațional pe care Republica Moldova la ratificat fără careva rezerve. Iar conform art. 8 alin. (1) din <i>Constituția Republicii Moldova</i>, Republica Moldova se obligă să respecte tratatele la care este</p>

prentu recunoaștere prin intermediul instanțelor de judecată naționale. Or, eludarea controlului judiciar în vederea punerii în executare a unei hotărâri judecătorești straine, nu oferă garanții suficiente în vederea verificării respectării drepturilor fundamentale ale cetățeanului consfințite prin Constituție. În susținerea acestei poziții invocăm și necesitatea respectării garanțiilor procesuale oferite cetățeanului prin prisma prevederilor art. 6 din Convenție.

În rest, susținem proiectul prezentat spre avizare, iar alte obiecții pe marginea proiectului examinat, nu sunt.

parte și să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Astfel, reiterăm că Curtea Penală Internațională nu poate fi confundată cu o „instanță judecătorească străină”, deoarece este un organ jurisdicțional internațional, care, în temeiul art. 4 și 12 din Statut, își exercită funcțiile și competențele în mod direct și nemijlocit, pe teritoriul oricărui stat parte (*i.e.* implicit și pe teritoriul Republicii Moldova).

Precizăm că Statutul Curții Penale Internaționale conține în sine un număr adecvat de prevederi, care asigură garanții procesuale la fel de riguroase precum la nivel național.

Astfel, referitor la respectarea principiului *Non bis in idem*, Statutul îi consacră un șir de prevederi detaliate la art. 20:

„*Non bis in idem*”

1. *Cu excepția dispozițiilor contrare ale prezentului statut, nimeni nu poate fi judecat de Curte pentru actele constitutive de crime pentru care a fost deja condamnat sau anchetat de aceasta.*

2. *Nimeni nu poate fi judecat de către o altă instanță pentru o crimă prevăzută la art. 5 pentru care a fost deja condamnat sau achitat de către Curte.*

3. *Oricine a fost judecat de către o altă instanță pentru un comportament căzînd de asemenea sub prevederile art. 6, 7 sau 8 nu poate fi judecat de către Curte decât dacă procedura în fața altor instanțe:*

a) *avea ca scop să sustragă persoanele în cauza responsabilității penale pentru crime ce țin de competența Curții; sau*

b) *nu a fost condusă în mod independent sau imparțial, cu respectarea garanțiilor prevăzute de dreptul internațional, ci într-un mod care, în circumstanțele date, era incompatibil cu intenția de a*

			<i>acționa persoana în justiție.”.</i>
4.	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Lipsa de obiecții și propuneri	--
5	Ministerul Finanțelor	Lipsa de obiecții și propuneri	--
6	Ministerul Apărării	Lipsa de obiecții și propuneri	--
7	Centru Național Anticorupție	<p>Concluzia expertizei</p> <p>Proiectul respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea acestuia.</p> <p>Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.</p> <p>În normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.</p>	

Secretar de stat

Veronica MIHAILOV-MORARU